

Doris J. Jensen
Medlem af Inatsisartut, Siumut

§ 37 spørgsmål 2024-160 om kreditorfølgelse i alderspension

Hermed fremsendes svar på ovennævnte § 37 spørgsmål.

1. Når alderspensionen ikke længere kan gøres til genstand for kreditorfølgelse ved gæld, hvilke økonomiske konsekvenser vil dette have for den offentlige sektor?

Naalakkersuisut forstår spørgsmålet med tilhørende begrundelse således, at der ønskes data eller en beregning, der viser hvor store offentlige restancer, der er opbygget hos alderspensionister samt eventuelt hvor meget de samlet set betaler af på offentlig gæld om året.

Departementet for Finanser og Skatter har forespurgt Skattestyrelsen om de ønskede oplysninger.

Skattestyrelsen har oplyst, at det vil kræve et betydeligt arbejde at trække tallene, kode posteringerne rigtigt, og få klargjort tallene til præsentation. Der er således ikke tale om oplysninger, som ligger tilgængeligt i systemet, og det vil derfor kræve en rekvisition hos en ekstern leverandør for at trække tallene. Dertil er det tvivlsomt, om tallene kan laves i en form, så man ikke vil kunne identificere enkeltpersoner. I denne forbindelse er det vigtigt at gøre spørgeren opmærksom på at der er forskel på administrative og statistiske systemer. Skattestyrelsens systemer er som udgangspunkt opbygget med henblik på administrationen af skattesystemet, og systemet har derfor ikke samme mulighed for at trække data til ikke-skattemæssigt brug, som statistiske systemer har.

Informationerne som efterspørges, er således ikke umiddelbart tilgængelige for Skattestyrelsen i en form som kan besvare spørgsmålene specifikt. Naalakkersuisut vil derfor gøre opmærksom på nogle mere generelle problemstillinger knyttet til spørgsmålet og dets umiddelbare motivation.

Såfremt det er spørgerens intention at forbedre vilkårene for alderspensionister, så kan det indledningsvis oplyses, at Naalakkersuisut i forbindelse med finansloven i 2022 har hævet grundpensionen for alderspensionister, samt at Inatsisartut på efterårssamlingen i 2023 afskaffede den gensidige forsørgelsespligt ved beregning af pension for alderspensionister. Justeringerne blev således mærkbart realiseret.

Det kan i samme ombæring oplyses, at Naalakkersuisut på EM2024 forventes at fremlægge et lovforslag til en skattereform, som bl.a. indeholder en mærkbar forhøjelse af person- og standardfradraget, hvilket også vil gavne bl.a. alderspensionisterne.

I henhold til ældrestrategien er det endvidere intentionen, at alderspensionen også fremover skal være opbygget således, at der ligger et incitament i at arbejde efter at man er fyldt 67 år. En kreditorbeskyttelse af alderspensionen kan mindske incitament, hvilket således går væk fra hensigten i ældrestrategien.

Brevdato: 13-08-2024
Sagsnr. 2024 - 14066
Akt id. 24353307

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Naalakkersuisut bemærker, at alderspensionister, der har gæld til det offentlige, nyder samme beskyttelse som andre borgere i restance. Dette følger af retsplejelovens § 618, stk. 1, der bestemmer, at der ikke må fratages skyldner midler, der skønnes at være nødvendige til at opretholde et beskedent hjem og en beskeden levemåde for skyldneren og dennes husstand. Disse regler benævnes transbeneficiet og indebærer, at bl.a. alderspensionister som ikke har anden indkomst kun i begrænset omfang vil blive pålagt at afvikle gæld til det offentlige, medmindre de har en formue, der kan foretages inddrivelse i.

Fra 2007 til 2016 kunne der ikke ske tvangsfuldbyrdelse i alderspension af både offentlige og privat fordringer, dog med undtagelse af kommunale fordringer der vedrørte selve alderspensionen. Fra 2016 blev denne beskyttelse ophævet for offentlige fordringer med henvisning til, at det ikke er rimeligt, at alderspensionister kan undlade at betale skyldige beløb til offentlige myndigheder for udgifter, som det offentlige er forpligtet til at afholde. Dette skete konkret ved vedtagelsen af Inatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension.

Såfremt der indføres kreditorbeskyttelse i alderspensionen for offentlige fordringer, kan det med sandsynlighed medføre at modtagere af alderspension, eller ældre generelt, får *dårligere* vilkår end de har nu. De dårligere vilkår kan bl.a. være at offentlige aftaleparter vil være mere tilbageholdende i forhold til at indgå kontrakter med ældre, eller at kontrakter med ældre pålægges højere renter og gebyrer med henblik på at afspejle den forøgede omkostning og risiko, som den øgede kreditorbeskyttelse medfører. Herudover vil det også fjerne eller i hvert fald stærkt reducere incitamentet for personer til at spare op til deres pension, da den privat opsparede pension ikke er kreditorbeskyttet, og der dermed blot kan foretages tvangsfuldbyrdelse i den private pension i stedet for alderspensionen. Dette vil i praksis medføre en næppe ønskelig forskelsbehandling af pensionister med gæld.

Desuden vil en ophævelse af kreditorforfølgelse gennem alderspension rejse nogle markante og principielle problemer i forhold til ligestillingen af kreditorer. For eksempel, hvis to parter indgår en kontrakt, og den ene part modtager alderspension, mens den anden part ikke gør, opstår der risiko for en væsentlig forskelsbehandling. Hvis kreditor i sådanne tilfælde ikke kan gøre krav på betaling fra den part, der modtager alderspension, skabes der en ulighed mellem de to debitorer. Den ene debitor, som ikke modtager alderspension, vil fortsat være forpligtet til at opfylde sine økonomiske forpligtelser over for kreditor, mens den anden debitor potentielt kan undslippe denne forpligtelse grundet beskyttelsen af alderspensionen. Dette skaber en ubalance og uretfærdighed i kreditorernes mulighed for at inddrive deres tilgodehavender, hvilket undergraver princippet om ligestilling mellem kreditorerne. Slutteligt kan det medføre at ældre i højere grad kan være udsat for misbrug og svig, i forbindelse med indgåelse af kontrakter m.v. idet pensionister eksempelvis kan blive udsat for pres til at optræde som pro-forma parter i kontrakter, såsom lejekontrakter.

Generelt vil en kreditorbeskyttelse af alderspensionen således medføre en lang række negative samfundsøkonomiske konsekvenser, ligesom en sådan ændring ikke entydigt vil være til gavn for de ældre som ovenfor beskrevet. Tværtimod er der risiko for, at pensionister i praksis vil lide en række væsentlige ulemper.

Slutteligt henledes opmærksomheden på at det i høj grad er kommunerne der er kreditor på offentlige fordringer, hvorfor de også ville lide det største økonomiske tab, såfremt der ikke kunne ske kreditorforfølgelse via alderspension. Dette vil bl.a. indbefatte, at kommunerne forventligt vil være nødsaget til at afskrive en hel del økonomiske tilgodehavender hos borgere med restancer til kommunerne.

2. Derudover, hvilke økonomiske konsekvenser vil det have for den private sektor?

Disse informationer er ikke tilgængelige. Jeg henviser herudover til besvarelsen af spørgsmål 1.

Det vurderes, at såfremt der ikke længere kan ske tvangsfuldbyrdelse af offentlige fordringer i alderspensionen, så vil det kunne give anledning til et mindre merforbrug i detailhandlen. Hertil forventes det at private kreditorer i form af bl.a. pengeinstitutter i forbindelse med indgåelse af låneaftaler fremadrettet vil pålægge borgere at afvikle deres gæld hurtigere og dermed en højere månedlig afbetalingsgrad med henblik på at sikre at gælden er fuldt afdraget inden pensionsalderens indtræden. Private kreditorer, der ikke er pengeinstitutter, vurderes ikke at blive påvirket af ændringerne.

Med venlig hilsen

Erik Jensen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Erik Jensen', written in a cursive style.